

بررسی علل و طریقهٔ معالجه زردی درختان سیب در استان اردبیل

جمشید شیخ زاده مصدق

استادیار خاکشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه محقق اردبیلی

یکی از مشکلات مهم باغداران استان اردبیل عارضه زردی برگ درختان سیب می باشد که در حالت بسیار شدید باعث ایجاد نکروز در برگها شده نهایتاً میوه ها کوچک، سرشاخه ها خشک و درخت قبل از موعد خزان می نماید. اینگونه درختان در صورتیکه معالجه نشوند عموماً در عرض چند سال خشک میشوند.

از سال ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۵ تحقیقاتی با هدف بررسی علل و طریقه معالجه زردی درختان سیب در استان اردبیل انجام گردید. در این بررسی ضمن بازدید از باغات سیب استان، نمونه هایی از میان باغات سیب، بصورت تصادفی انتخاب و ضمن اندازه گیری درصد زردی آنها، مطالعاتی از نقطه نظرهای عوامل پارازیتی و بیماری زائی، فیزیولوژیکی و خاکشناسی (در عمق های ۳۰-۰، ۶۰-۳۰ و ۹۰-۶۰ سانتی متری سطح سایه انداز چتر درختان) انجام گردید. باغات نمونه انتخاب شده در شهرهای اردبیل، پارس آباد، خلخال، مشگین شهر، نمین و نیر و هیر واقع شده بودند. نتایج حاصله نشان دادند علل اصلی زردی درختان سیب در استان اردبیل عوامل پارازیتی و بیماری زا در درختان نبوده بلکه کمبود آهن در مواد غذایی مورد نیاز آنها بود. مقدار این عارضه، با تغییر خواص فیزیکی و شیمیایی خاکها متفاوت بود بطوریکه در باغاتی که بر روی خاکهای عاری از آهن با بافت سبک نظیر بافت لومی شنی و فاقد طبقات متراکم در پروفیل واقع شده بودند وجود نداشت، در باغاتی که بر روی خاکهای آهنکی متوسط با بافت سبک مثل بافت های لومی و لومی شنی فاقد لایه های متراکم در قسمت های تحت الارض احداث شده بودند، ۴-۳ درصد مشاهده شد و در باغاتی که بر روی خاکهای آهنکی متوسط یا آهنکی با بافت سنگین مانند بافت های رسی و یا سیلتی رسی دارای طبقات متراکم در پروفیل واقع شده بودند ۹۰-۳۰ درصد دیده شد.

نتایج مطالعات فیزیولوژیکی بمنظور یافتن کمبود عناصر معدنی ضروری درختان نشان دادند که استعمال مواد آهن دار به صورت سلفات آهن از طریق ریشه و برگ تأثیری در معالجه زردی درختان مبتلا نداشت. کود آهن دار معروف به سکوسترون ۱۳۸ آهن که به حالت کلات می باشد در مداوای کامل زردی درختان سیب این استان که بمقدار ۲۵ گرم برای درختان سیب کوچک (۳-۴ ساله)، ۵۰ گرم برای درختان متوسط (۶-۴ ساله) و ۷۵ گرم برای درختان بزرگ (۱۲-۶ ساله) از طریق خاک اطراف ریشه مورد مصرف قرار گرفتند نتیجه رضایت بخشی داشت. اثر درمانی کود آهن دار سکوسترون ۱۳۸ آهن در استان اردبیل یکسال بود.